2010-yil 17-iyul № 85 (2810) shanba

Ishonch

Insonga naf keltirish – oliy baxt

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Моҳият

Инсон ўзлигини англагани, насл-насабини билгани сари юрагида Ватанга муҳаббат туйғуси илдиз отиб, юксала боради. Бу илдиз қанча чуқур бўлса, туғилиб ўсган юртга муҳаббат ҳам шу қадар чексиз бўлади.

Ислом КАРИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

2010 йил 16 июлда Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда жорий йилнинг биринчи ярим йиллигида республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари муҳокама этилди ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан 2010 йил 29 январда республика Ҳукуматининг мажлисида белгилаб берилган 2010 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим устувор вазифалари амалга оширилишини сўзсиз таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Мажлисда мамлакат иқтисодиётини ислоҳ қилиш ва модернизациялашни, ундаги таркибий қайта ўзгартиришларни давом эттириш ва чуқурлаштириш, 2009-2012 йилларга мўлжалланган Инқирозга қарши чоралар дастурини амалга ошириш ҳамда шу асосда иқтисодиёт ўсишининг юқори ва барқарор суръатларини, унинг макроиқтисодий мутаносиблигини таъминлаш ва самарадорлигини юксалтириш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирларнинг натижалари ҳар томонлама кўриб чиқилди ва чуқур таҳлил қилинди.

Мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим устувор вазифаларини, шу жумладан, иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларини модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш бўйича дастурий чора-тадбирларни сўзсиз амалга ошириш юзасидан кўрилаётган тадбирлар 2010 йилнинг биринчи ярим йиллигида ялпи ички маҳсулотнинг 8,0 фоизга, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмининг 8,0 фоизга, истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмининг 11,8 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ҳажмининг 6,9 фоизга, қурилиш ишлари ҳажмининг 11,5 фоизга, чакана товар айланмаси ҳажмининг 10,3 фоизга, кўрсатилган хизматлар ҳажмининг 10,9 фоизга ўсишини таъминлаганлиги қайд этилди. Давлат бюджети ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,2 фоиз миқдордаги профицит билан ижро этилди, инфляция даражаси прогноз кўрсаткичларидан ортиқ бўлмади.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилиш давомида иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларининг экспорт салоҳиятини ошириш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирларнинг самарадорлигини таҳлил қилишга алоҳида эътибор берилди. Экспорт қилувчиларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва янги сотиш бозорларига фаол кириб бориш ҳисобига экспорт ҳажмининг 14,3 фоизга ўсиши таъминланганлиги ҳамда ташқи савдо айланмасининг сезиларли миқдордаги ижобий салдосига эришилганлиги қайд этилди. Мамлакатимиз ишлаб чиқарувчилари томонидан ҳисобот даврида жаҳоннинг 139 мамлакатига, шу жумладан, 26 янги мамлакатга товарлар ва хизматлар экспорт қилинди.

Ушбу масала бўйича вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари ва корхоналар раҳбарлари олдига экспорт маҳсулотлари (ишлар, хизматлар)нинг турларини янада кенгайтириш ва ҳажмини кўпайтириш, ташқи савдо инфратузилмасини ривожлантириш, сотишнинг анъанавий йўналишларида мавқени мустаҳкамлаш ва янги хорижий бозорларни ўзлаштириш юзасидан аниқ вазифалар қўйилди.

Мажлисда Инқирозга қарши чоралар дастури доирасида иқтисодий ўсишнинг мақсадли параметрларига мувофиқ иқтисодиёт тармоқларини барқарор кредитлаш учун кредит ресурсларининг узоқ муддатли манбаларини жалб этиш, банкларнинг капиталлашувини ошириш ва уларнинг инвестиция фаоллигини кенгайтириш бўйича қабул қилинган Ҳукумат қарорларининг бажарилиши батафсил кўриб чиқилди.

Қайд этилдики, кўрилаётган чора-тадбирлар натижасида аҳоли омонатлари ҳажми йил бошидагига нисбатан 41,8 фоизга ўсди, банкларнинг ресурс базаси сезиларли даражада мустаҳкамланди, бу эса кредит қўйилмалари 30,3 фоизга ўсишини таъминлаш имконини берди. Ҳисобот даврида ўзлаштирилган инвестиция кредитлари ҳажми 2,3 баравар кўпайди.

Тижорат банклари раҳбарларининг ҳисоботларида банкларнинг ресурс базасини янада мустаҳкамлаш ва иқтисодиётнинг реал сектори корхоналарини, айниқса, янги замонавий ишлаб чиқаришларни ташкил этиш, ишлаб турган корхоналарни модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан янгилаш бўйича инвестиция лойиҳаларини амалга ошираётган корхоналарни, шу жумладан, банкларнинг балансларига берилган банкрот корхоналар негизидаги лойиҳаларни кредитлаш орқали қўллаб-қувватлашни кенгайтиришга доир қўшимча чора-тадбирларга алоҳида эътибор қаратилди.

Мажлисда ижтимоий, транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини ривожлантириш лойиҳалари амалга оширилиши, қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича уй-жойлар қурилиши батафсил кўриб чиқилди.

Қишлоқ аҳоли пунктларида жойлашган 223 та ер массивида намунавий лойиҳалар бўйича 6800 та уй қурилиши амалга оширилиб, уларнинг 2010 йил учинчи чоракда фойдаланишга топширилиши мўлжалланмоқда, янги қишлоқ турар-жой массивларига туташ 213,9 км. узунликдаги ташқи муҳандислик тармоқлари ва коммуникацияларини қуриш тугалланди. Ҳисобот даврида қурилиш ва пардозлаш материаллари ишлаб чиқарувчи 116 та янги корхона, шу жумладан, 25 та ғишт ишлаб чиқарувчи корхона ишга туширилди.

«Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик-тижорат банки, «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компаниясига «Даварҳитектқурилиш» қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда 2011 йилда қишлоқ жойларда янги намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибда уй-жой қуриш дастури лойиҳасини ишлаб чиқиш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш топширилди.

Халқаро ва давлат аҳамиятига эга умумий фойдаланиладиган автомобил йўлларни қуриш ва таъмирлаш дастурини бажариш доирасида, шу жумладан, Ўзбекистон миллий автомагистрали участкаларини қуриш объектларида 190,6 млрд. сўм ёки 2009 йилнинг биринчи ярим йиллигидагига нисбатан 1,8 баравар кўп маблағ ўзлаштирилди, йўлбўйи инфратузилмаси ва сервис объектлари қурилмоқда ва фойдаланишга топширилмоқда. 2010 йилнинг биринчи ярим йиллигида Навоий шаҳрининг халқаро аэропорти орқали юк ва йўловчи ташиш ҳажми 22 фоизга ўсди, «Ангрен» логистика маркази ўз фаолиятини бошлади.

Мажлиснинг кун тартиби доирасида нақд пул айланишини янада такомиллаштириш, нақд пул тушумини банк кассаларига тўлиқ тушишини таъминлаш ва пластик карточкалар асосида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимини кенгайтириш бўйича комплекс чора-тадбирларнинг амалга оширилиши муҳокама қилинди. Нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимини янада ривожлантириш доирасида чиқарилган пластик карточкалар ва ўрнатилган терминаллар сони 2009 йилнинг шу даврига нисбатан мос равишда 38,7 фоизга ва 66,5 фоизга ошди, шунга мувофиқ пластик карточкалар орқали нақд пулсиз тўловлар ҳажми 2,7 баравар ошди.

Мажлис иштирокчилари томонидан нақд пулсиз муомалани кенгайтириш ҳамда пул маблағларининг банкдан ташқари айланиши сабабларини бартараф этишга йўналтирилган қўшимча чора-тадбирлар кўриш муҳимлиги қайд этилди.

Мажлисда иқтисодиётнинг базавий тармоқлари, хўжалик бирлашмалари ва йирик корхоналарнинг барқарор ишлашини, молиявий мустаҳкамлигини ва рақобатбардошлигини таъминлаш, ишлаб чиқариш дастурларини сўзсиз бажариш, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш, маҳаллийлаштириш бўйича инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирларнинг натижадорлиги ҳар томонлама кўриб чиқилди.

Фаол инвестиция сиёсатининг давом эттирилиши 7,1 трлн. сўм миқдоридаги инвестицияларни ўзлаштиришни, шу жумладан, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни ўтган йилнинг биринчи ярим йиллигидагига нисбатан 1,3 баравар кўп ўзлаштиришни таъминлаганлиги қайд этилди. Ишлаб чиқаришни техник модернизациялаш бўйича 108 та лойиҳани амалга ошириш тугалланди, шунингдек, 529 та ишлаб чиқариш объекти фойдаланишга топширилди.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари фаолиятини танқидий таҳлил қилиш давомида ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник қайта жиҳозлаш ва диверсификациялашга доир дастурий чора-тадбирлар бажарилишини сўзсиз таъминлашга доир аниқ вазифалар қўйилди.

Тармоқларнинг рақобатбардошлиги даражасини янада ошириш мақсадида Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси тикланиш ва тараққиёт жамғармаси, «Ўзбекэнерго» давлат-акциядорлик компанияси, «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компаниясига иқтисодиёт тармоқларида энергия сиғимини қисқартириш ва энергияни тежаш тизимини жорий этиш бўйича ўрта муддатли истиқболга мўлжалланган қўшимча чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш топширилди.

Мажлисда 2010 йилда янги иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастури бажарилишини, шунингдек, умумтаълим мактабларининг 9-синфлари битирувчиларини касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларга тўлиқ қабул қилишни таъминлаш, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари битирувчиларини ишга жойлаштириш ишларининг натижадорлигини муҳокама қилишга алоҳида эътибор қаратилди. Аниқ мақсадларга йўналтирилган чора-тадбирлар қурилиши натижасида 2010 йилнинг биринчи ярим йиллигида 509 мингтадан ортиқ иш ўрни, шу жумладан, қишлоқ жойларда 350 мингдан ортиқ иш ўрни ташкил этиш таъминланганлиги қайд этилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар раҳбарлари олдига, биринчи навбатда, ташкил этилаётган иш ўринлари сонини кўпайтириш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш, шунингдек, касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар битирувчиларини, айниқса, қишлоқ жойлардаги битирувчиларни ишга жойлаштириш ҳисобига аҳоли бандлиги ва даромадларини янада оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар кўриш бўйича аниқ вазифалар қўйилди.

Республика Ҳукумати мажлисига киритилган масалаларни муҳокама қилиш якунлари бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди, уларда 2010 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазифалари амалга оширилишини сўзсиз таъминлаш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

(ЎзА)

Баркамол авлод — мамлакат келажаги

Буюк боболарнинг муносиб ворислари

Истиқлол йилларида Президентимиз ташаббуси билан таълим соҳасига муносабат тубдан ўзгарди. Тизимда рўй бераётган ўзгаришлар нафақат ўзимизда, балки халқаро миқёсда ҳам тан олиниб, эътироф этилмоқда.

Бу мамлакатимиз жамоасининг 2010 йил 2-14 июл кунлари Қозоғистон Республикасининг Остана шаҳрида ўқувчилар ўртасида ўтказилган математика фани бўйича халқаро олимпиададаги иштирокида ҳам яққол кўзга ташланди. Терма жамоамиз илк маротаба йирик натижага эришди. 51-халқаро математика олимпиадасида Умидахон Жўраева, Иброҳимбек Акромов, Жафар Абдураҳимов ва Зариф Ибрагимов кумуш, Азизхон Назаров бронза ҳамда Жасурбек Баҳромов рағбатлантирувчи дипломни қўлга киритишди.

— Ушбу олимпиадада муваффақиятли иштирокимиз замирида давлатимизнинг ёшларга бераётган юксак эътибори ётибди. Фурсатдан фойдаланиб, математика фани сирларини ўрганишимда жонкуярлик қилган устозларимга ўз миннатдорчилигимни билдираман, — деди олимпиада кумуш медали совриндори Умидахон Жўраева. — Бундан кейин ҳам юртимиз нуфузини кўтариш, тараққиётимизга муносиб ҳисса қўшишга астойдил ҳаракат қиламан.

Маълумки, Халқаро математика фан олимпиадаси дунёда энг нуфузли олимпиадалардан ҳисобланади. Олимпиаданинг асосий мақсади иқтидорли мактаб ўқувчиларини рағбатлантириш ва уларнинг математика фанига қизиқишини кучайтиришдан иборат. Мазкур олимпиада биринчи марта 1959 йили Руминияда ўтказилган бўлиб, унда 7 мамлакатдан ўқувчилар иштирок этган бўлса, жорий йилдаги 51-халқаро математика олимпиадасида 96 мамлакатдан 517 нафар ўқувчи қатнашди. Таъкидлаш жоиз, мамлакатимиз ўқувчилари мазкур олимпиадада 1997 йилдан буён қатнашиб келмоқда. Жамоамиз 1997-2009 йилларда 4 та кумуш, 20 та бронза медали ва 19 та рағбатлантирувчи диплом соҳиби бўлган.

— Албатта, ушбу муваффақият ўз-ўзидан бўлиб қолгани йўқ. Бунинг учун катта тайёргарлик кўрдик. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази томонидан Халқ таълими вазирлиги билан биргаликда Халқаро математика олимпиадасида иштирок этувчи Республика терма жамоасини шакллантириш мақсадида академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ҳамда умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида математика фанидан танлов ўтказилди. Танлов натижасида 119 ўқувчидан Халқаро математика олимпиадасида иштирок этувчи 6 нафар ўқувчи аниқланди, — деди жамоа раҳбарларидан бири, физика-математика фанлари номзоди Шуҳрат Исмоилов.

Акмал ТОШЕВ,
«Ishonch» мухбири
Икром ҲАСАНОВ
олган сурат

Конференциядан конференциягача

Яқинда Сирдарёда вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасининг 5-конференцияси бўлиб ўтди. Унда бирлашма раиси К.Оқбўтаевнинг Сирдарё вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасининг 2005 йилнинг мартидан 2010 йилнинг июлигача бўлган фаолияти юзасидан ҳисоботи ва вилоят касаба уюшма ташкилотларининг вазифалари тўғрисидаги маърузаси тингланди.

Таҳлил, вазифа ва масъулият

Таъкидландики, вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси, вилоят тармоқ касаба уюшма органлари ва уларнинг қуйи ташкилотлари ҳамкорлигида меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича муайян ишлар амалга оширилган. Асосий эътибор бозор иқтисодиёти шароитида меҳнаткашларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш, соғломлаштириш, меҳнат муҳофазаси ва хавфсизликни таъминлашга, маданий-маърифий ишларни яхшилашга, касаба уюшма фаолиятини ташкилий жиҳатдан такомиллаштиришга қаратилган.

Ижтимоий шерикчилик асосида қабул қилинган жамоа келишувлари ва шартномаларининг бажарилишига алоҳида эътибор қаратилган. Вилоят касаба уюшма органлари томонидан ЎзКУФҚ ижроия қўмитасининг 2009 йил 19 октябрдаги «Жамоа келишувлари тузилиши ва бажарилишининг бориши тўғрисида»ги қарори асосида жамоа келишувлари экспертиза қилиниб, рўйхатдан ўтказилаяпти. Бугунги кунда вилоят бўйича 12 тармоқ, 11 та туман келишуви, Сирдарё вилояти ҳокимлиги, ВКУТБ ҳамда савдо-саноат палатасининг вилоят бошқармаси ўртасида ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича 2010 йил учун минтақавий келишув тузилган бўлиб, уларнинг бажарилиши таъминланмоқда. Корхона, ташкилот, муассасалар миқёсида эса жамоа шартномаларига амал қилинмоқда.

Фуқароларнинг ҳуқуқий онгини ўстириш, маданиятини юксалтириш муҳим аҳамиятга эга. Бу эса касаба уюшмаларига катта масъулият юклайди.

Энг оммавий, энг нуфузли

навбатдаги ҳаракатлар ҳам шунга яраша бўлишини тақозо этади

Ҳисобот бериш ҳамиша оғир. Мураккаблик томони шундаки, зиммага юкланган вазифалар кўп, ижро йўл-йўриқлари ундан-да серқирра бўлиб, баҳо ҳам ҳар бир қўл урилган ишнинг аҳамияти, кўлами ва албатта, бажариш муддати, сифат даражасига қараб берилади.

Бугунги кунда касаба уюшмалари вилоят кенгаши ҳисобида турган 7512 та юридик шахс мақомига эга бўлган корхоналарнинг 6768 тасида жамоа шартномалари, 1 та вилоят миқёсидаги ҳудудий, 15 та тармоқ келишувлари, 23 та туман миқёсидаги ҳудудий-тармоқ келишувлари тузилган бўлиб, улар орқали 247671 нафар ходимнинг бандлик, иш ҳақи ва меҳнат муҳофазасига оид ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ва маънавий манфаатлари қамраб олинган.

Меҳнаткаш оммага энг яқин ва бевосита алоқада бўлган нуфузли жамоат ташкилотининг фаолият доираси шу қадар кенг кўлам касб этиши табиий бир ҳол, албатта.

Таъкидлаш жоизки, вилоятдаги корхона ва ташкилотларда тузилган жамоа шартномаларининг деярли барчасига ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилишдан аввал касаба уюшма қўмитасининг розилигини олиш талаби киритилган. Корхоналарда асосий меҳнат таътилларининг энг кам миқдори 18-21 кун қилиб белгиланган. Эътиборли жиҳати ноқулай, оғир ва соғлиққа зарар етказиши мумкин бўлган меҳнат шароитларида ишлаётган 30 мингдан ортиқ ходимга қўшимча таътиллар ўрнатилганким, корхона ва ташкилотларнинг 92 фоиздан кўпроғи нодавлат секторида фаолият кўрсатаётганлиги инобатга олинса, қайд этиб ўтилган даражага эришиш осон кечмаганлигини ва бу касаба уюшмалари танлаган йўл — ижтимоий шерикчилик йўлининг ўзига хос афзалликларини кўз ўнгимизда намоён этади. Айнан ижтимоий шерикчилик шарофати туфайли фақат ўтган йилнинг ўзида жамоа шартномалари орқали имтиёзли равишда 225 нафар ходим вилоят ва республика тиббиёт муассасаларида, дам олиш уйларида корхона ва ташкилотлар маблағи ҳисобидан соғломлаштирилди. Ушбу мақсадлар учун сарфланган маблағ 73,5 млн. сўмдан ошади.

(Конференциялар ҳақидаги материаллар газетанинг 2-3-бетларида берилмоқда).

Касаба уюшмалари —

Таҳлил, вазифа ва масъулият

(Давоми. Боши 1-бетда)

Турли корхона ва ташкилотларда ўтказилган текширишлардан битта хулоса чиқариш мумкин. Иш берувчилар қонун ҳужжатларини, ходимлар эса ўз ҳуқуқларини етарлича билмайди. Ҳозирги замон касаба уюшмалари олдига ҳуқуқий ҳимоя ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш соҳасида ўз фаолиятини жадаллаштириш вазифасини қўймоқда.

Аксарият корхона ва ташкилотларда ходимлар жамоа шартномаси, ички меҳнат тартиби қоидалари, лавозим йўриқномалари, буйруқлар билан таништирилмайди. Тажриба шуни кўрсатадики, меҳнат қонунчилигининг бузилиши асосан иш берувчилар ва ходимларнинг ҳуқуқий билими пастлиги оқибатида содир бўлмоқда. Касаба уюшма аъзоларининг ариза ва мурожаатларига халқ билан ишлашнинг муҳим омили чифатида қараш лозим. Ташкилотга мурожаат қилган ҳар бир ходимнинг қонуний талаби қондирилиши керак.

Жорий йилдаги ҳисобот-сайловлар ҳар бир ходим учун ҳақиқий синов вазифасини ўтади. 2010 йилнинг январ-март ойларида 1259 та бошланғич ташкилотда, 1896 та цех касаба уюшма қўмитаси ва касаба уюшма гуруҳларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференциялари бўлиб ўтди. Апрел-май ойларида 33 та туман ва шаҳар кенгашлари (бирлашган қўмиталари), июн ойида 2 та тармоқ вилоят кенгаши ва 9 та марказий кенгаш вакилликларининг конференцияси ўтказилди. Уларда Ўзбекистон Президенти ва ҳукуматининг мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, иқтисодиётни янада юксалтириш, аҳолини ижтимоий-иқтисодий муҳофаза қилиш, халқимизнинг турмуш даражасини кўтариш борасидаги ҳаракатлари қўллаб-қувватланиб, касаба уюшмаларининг бу соҳада олиб бораётган ишлари таҳлил қилинди ва вазифалари белгилаб олинди.

Унумли меҳнат ва баракали маош ижтимоий ҳимоянинг энг яхши воситасидир. Ҳисобот даврида вилоят касаба уюшма ташкилотларининг «Иш ҳақидан муддати ўтган қарздорликни тугатиш бўйича намунавий ҳаракат тартиби»га биноан олиб борилган ишлар натижасида иш берувчиларга 306 та расмий талабнома қўйилган ва 3.528.376.900 сўм ундирилган.

2009 йил давомида корхоналар билан тузилган меҳнат шартномаси асосида 2558 та касаначи иш жойи ташкил қилинди. Ҳисобот даврида 3665 нафар фуқаро шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларида қорамол боқувчи аҳоли сифатида рўйхатга олинди, уларнинг барчасига меҳнат дафтарчаси очилди. Касаба уюшмалари маблағи ҳисобидан ҳам янги иш ўринлари очишга эътибор қаратилди. Жумладан, Таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Марказий кенгаши томонидан ажратилган маблағ ҳисобига вилоятдаги 10 та кам таъминланган оилага 10 та қорамол олиб берилди ва ушбу фуқароларга меҳнат дафтарчаси очилди.

Аммо янги иш ўринларини яратиш борасида ҳам камчиликлар мавжуд, режалаштирилган 16 та қўшма тадбирнинг 3 таси бажарилмаган. Бундан ташқари, туман ва шаҳарларда янги иш ўринлари яратилишини мувофиқлаштирувчи комиссиялар таркибига киритилган касаба уюшмалари вакилларининг айримлари ўз вазифасини ҳали тўлиқ тушуниб етмаган.

Касаба уюшмалари фаолиятининг яна бир йўналиши ходимлар учун хавфсиз меҳнат шароити яратишдир. Ҳисобот даврида касаба уюшма ташкилотлари томонидан меҳнатни муҳофаза қилиш, меҳнаткашларга соғлом ва хавфсиз меҳнат шароитини яратиш масаласи 321 та корхонада ўрганиб чиқилди, режалаштирилган 2414 та тадбирнинг 2203 таси бажарилди ва бунинг учун 1 млрд. 666 млн. 326 минг сўм маблағ сарфланди. Ходимларга уларнинг меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ жароҳатланиши ва бошқа хил шикастланиши туфайли етказилган зарар иш берувчи томонидан ўз вақтида қопланиши бўйича 3 марта суд жараёни ўтказилди ва 24,8 млн. сўм маблағ боқувчисини йўқотган оилаларга ундириб берилди. Вилоятдаги 14 та корхонада 216 та иш жойи аттестациядан ўтказилди.

Ҳукуматимиз томонидан иш ҳақининг йилдан-йилга ошириб борилиши вилоят касаба уюшмалари ижтимоий суғурта бюджети даромадининг ошишига имкон яратди. Ҳисобот даврида 879 млн. 540 минг сўмга санаторий йўлланмалари олинди ва 4236 ходим дам олдирилди.

Маъруза юзасидан сўзга чиққанлар меҳнат жамоаларида бехатар меҳнат шароитини яратиб бериш, меҳнаткашларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлаш, бу борада жамоа шартномалари ва келишувлари имкониятидан тўлароқ фойдаланиш, маданий-маърифий муассасаларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш, касаба уюшмалари уставларига ва ҳаракат дастурига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш каби масалаларга эътибор қаратдилар. Йўл қўйилган камчиликлар рўй-рост кўрсатилиб, касаба уюшма органларининг фаолиятига холис баҳо берилди.

Шундан сўнг делегатлар очиқ овоз бериш йўли билан Сирдарё вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашининг янги таркибини сайлашди. Ҳозиргача шу лавозимда ишлаб келган Камолиддин Оқбўтаев бирлашма раислигига қайта сайланди.

Конференцияда вилоят ҳокимининг ўринбосари Баҳром Бўронов, ЎзКУФК раисининг ўринбосари Нормамат Аллаёров иштирок этди ва соҳа ходимлари олдида турган устувор вазифалар ҳақида батафсил тўхталди.

Ўз мухбиримиз

Сирдарё вилояти

Кучли ижтимоий муҳофаза

Ўзбекистон Ёқилғи-энергетика комплекси, кимё саноати ва геология ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг вилоятдаги вакиллиги томонидан ходимларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга устувор вазифа сифатида қаралмоқда. Вакилликнинг 10 та бошланғич, 21 та цех ташкилотида жамоа келишуви ва шартномаларининг бажарилиши алоҳида назоратга олинган.

Зарарли шароитда ишлаётганлар соғлигини муҳофазалаш, яхши дам олишини таъминлаш доимий эътиборда. 2010 йилнинг ўтган даврида 25 ходим санаторий ва дам олиш уйларида ҳордиқ чиқарди. Ишчиларнинг 200 нафар фарзанди эса оромгоҳларда соғломлаштирилди. Вакиллик томонидан ижтимоий ҳимояга муҳтож оилага мунтазам равишда кўмак бериб келинаяпти. Жумладан, боқувчисини йўқотган 12 та оилага 750 минг сўмлик моддий ёрдам ажратилди. 5 та ёш оилага корхоналар ҳисобидан 1 млн. 200 минг сўмлик фоизсиз ссуда берилди, 16 нафар талабанинг контракт пули тўланди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож оила фарзандларига ва иқтидорли талабаларга вакиллик ва бошланғич касаба уюшма қўмиталари томонидан махсус стипендиялар ажратилди.

Жамоа шартномалари ва меҳнат муҳофазаси билан боғлиқ тадбирларнинг бажарилиши вилоят электр тармоқлари корхонаси, Сирдарё ИЭС, «Гулистон нефт базаси», «Фарҳод ГЭС» унитар корхонасида намунали йўлга қўйилган. Уларда маъмурият ва касаба уюшмаси ўртасида битимлар тузувчи келишув комиссиялари ташкил этилган. Ушбу келишувларда бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик қоидаларига риоя этишга оид бандлар ўрин олган. Келишув ва битимларга асосан 2009 йилда меҳнат муҳофазасига 104 млн. сўм маблағ сарфланди. Бу ўрта ҳисобда ҳар бир ишловчига 231 минг сўмдан тўғри келади. Ҳисобот даврида хизмат вазифасини бажараётганда оғир жароҳат олган ходимларнинг оиласига корхоналар томонидан 40 млн. сўмдан ортиқ товон ва нафақа пули тўлаб берилди. Бахтсиз ҳодисалар сабаблари махсус комиссиялар томонидан чуқур ўрганилиб, айбдорларга қонун доирасида чоралар кўрилди.

Тоҳир УМАРҚУЛОВ,
Ўзбекистон Ёқилғи-энергетика комплекси, кимё саноати ва геология ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Сирдарё вилоятидаги вакили

Эл-юрт фаровонлигини, дастурхонимиз тўкинлигини таъминлаш вилоят аграр соҳаси ходимларининг эзгу мақсадидир. Кейинги пайтларда сирдарёлик меҳнаткашлар пахтачилик, ғаллачилик ва чорвачиликда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Бунда вилоят тармоқ касаба уюшмаси кенгашига бирлашган 69 минг аъзонинг катта улуши бор.

Ютуқлар омили

Иш берувчилар билан тузилган 201 та жамоа шартномасига асосан меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш, хавфсиз иш шароити яратиб бериш, соғломлаштириш ишларига катта эътибор қаратилаяпти. Мисол учун, ишдан ноҳақ бўшатилган 7 нафар ходимнинг аризаси кенгаш томонидан ўрганилиб, улар ўз вазифаларига тикланди. Жамоа шартномалари асосида 190 та кам таъминланган оилага 5 млн. сўм моддий ёрдам ажратилди. 10 та ёш оилага 10 млн. 800 минг сўмлик фоизсиз ссуда берилди.

Вилоят тармоқ кенгаши томонидан ишчиларни соғломлаштириш, мазмунли дам олишини таъминлашга ҳам катта эътибор қаратилаяпти. Жорий йилнинг ўтган даврида 40 нафар ходимга санаторийда дам олиш учун имтиёзли йўлланма ажратилди. Тармоқ ходимларининг 1140 нафар фарзанди оромгоҳларда мароқли ҳордиқ чиқарди.

Юсуф ЎТАГАНОВ,
Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Сирдарё вилояти кенгаши раиси

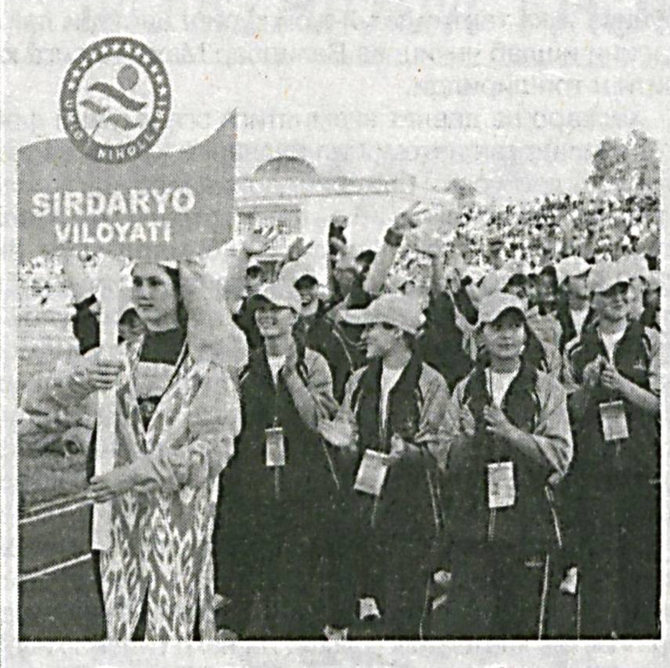

Вилоят ўрта-махсус касб-ҳунар таълими бошқармаси тасарруфида 52 та таълим муассасаси мавжуд. Улардан 47 таси касб-ҳунар коллежи, 4 таси академик лицей, 1 таси ўғил болалар махсус коллежидир.

Эзгулик мақсади билан

Вилоят ўрта-махсус касб-ҳунар таълими бирлашган касаба уюшма қўмитаси томонидан ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатларини ҳимоялаш иш берувчилар билан тузилган жамоа шартномалари асосида амалга оширилаяпти. Ўтган даврда 1138 та ижтимоий кўмакка муҳтож оилалар вакилига 18 млн. 116 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. Педагоглар ва уларнинг фарзандларини соғломлаштириш, дам олдириш ҳам алоҳида эътиборга олинган.

Яқинда бошқарма тасаррруфидаги таълим муассасаларининг 375 нафар ўқитувчи ва техник ходимлари Бухоро, Самарқанд ва Тошкент шаҳарларида бўлди. Бунинг учун бирлашган касаба уюшма қўмитаси бюджетидан 5 млн. 255 минг сўм ажратилди. Ўтган даврда педагоглар ўртасида спорт мусобақалари ўтказилиб, ғолиб чиққан 324 нафар ходимга 4 млн. 741 минг сўмлик мукофот тарқатилди. Шунингдек, фан олимпиадаларининг республика босқичи ғолиби бўлган 2 нафар ўқувчининг устозлари ҳам касаба уюшмаси қўмитаси томонидан муносиб тақдирланди.

Рустам АБДУСАЛОМОВ,
Сирдарй вилояти касб-ҳунар таълими бирлашган касаба уюшма қўмитаси раиси

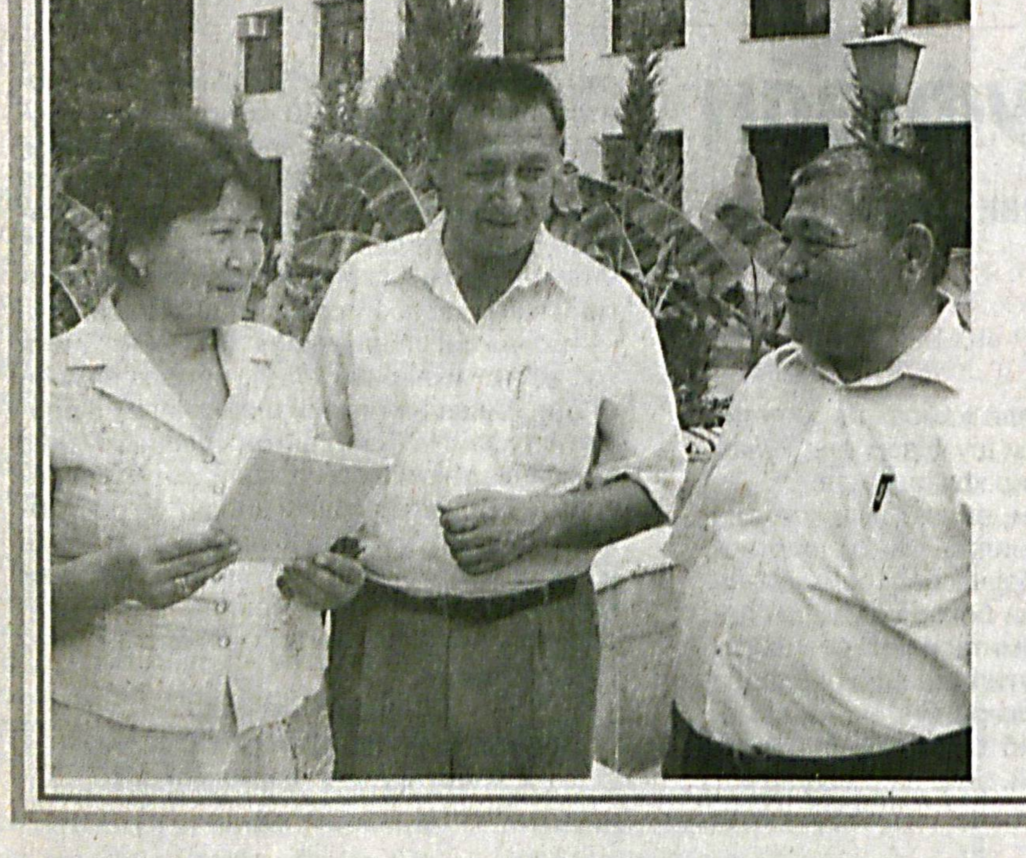

Ходимлар манфаати устувор

Мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимида рўй бераётган ислоҳотлар тармоқ касаба уюшмалари фаолиятига ҳам ўзгаришлар киритди. Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг вилоят вакиллиги билан вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси ўртасида жамоа келишуви қабул қилинган бўлиб, шу асосда иш берувчилар ва касаба уюшмалари ўртасида жамоа шартномалари тузилган.

Уларда 16885 нафар ходимнинг манфаати қамраб олинган. Жамоа шартномалари ва келишувига асосан 1150 нафар ёш болали аёлга 35 соатлик иш ҳафтаси жорий этилган. 255 аёлга қўшимча таътил берилган. Ҳисобот даврида вилоят вакиллиги томонидан 74 ходимга 12 млн. 743 минг сўмлик ёрдам кўрсатилди. 113 нафар ёлғиз қария, кам таъминланган ходимлар ҳолидан хабар олиниб, 2 млн. 188 минг сўмлик озиқ-овқат берилди.

Вакиллик томонидан ходимларнинг ҳуқуқларини ҳимоялаш алоҳида назоратга олинган. 2005-2010 йилларда вакилликка тармоқ ходимларидан 13 та ариза, 486 та оғзаки мурожаат келиб тушди. Уларнинг барчаси ижобий ҳал этилди. Ноқонуний ишдан бўшатилган 10 ходим вазифасига қайта тикланиб, мажбурий бекор юрган вақти учун ҳақлари ундириб берилди. Соғлом авлодни камол топтириш, соғлом оилани шакллантириш борасида бир қатор тадбирлар амалга оширилаяпти.

Раъно АБДАЛИМОВА,
Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг вилоятдаги вакили

Қонун ҳимоясида

Сирдарё вилояти Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси томонидан «Меҳнатни муҳофаза қилиш», «Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш», «Меҳнат кодекси», «Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонунлар ижросини таъминлаш юзасидан қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, ўтган йили 3473 та ҳолат бўйича камчиликлар аниқланиб, улар юзасидан иш берувчиларга бажарилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар берилди. Меҳнатни муҳофаза қилиш борасидаги қонун ҳужжатларининг бузилишига йўл қўйган хўжалик субъектларининг 33 нафар мансабдор шахсларига нисбатан маъмурий жазо чоралари қўлланилди. Бундан ташқари, бюджет муассасаларида ҳам режали текширишлар ўтказилиб, йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан аниқ кўрсатмалар берилди. 66 нафар мансабдор шахсга нисбатан молиявий жарима қўлланилди.

Инспекция ходимлари томонидан ўтказилган текширишларда асосий эътибор иш жойларида зарур бўлган шарт-шароитлар яратиш ва хавфсизлик қоидаларига риоя этилишига қаратилди. Ўтган йили турли ташкилот, корхона ва муассасаларда рўй берган бахтсиз ҳодисалар натижасида 6 киши вафот этган, 15 киши турли даражада тан жароҳати олганлиги ҳам бу масала ҳамон жиддийлигича қолаётганини кўрсатади.

Текширишлар чоғида ишлаб чиқаришда содир бўлган бахтсиз ҳодисалар туфайли ногирон бўлиб қолган ишчи-ходимларга корхоналар томонидан 14 млн. сўмдан зиёд бирйўла тўланадиган товон пули ҳамда соғлиғига етказилган зарар учун тўловлар берилмаганлиги маълум бўлди. Ушбу ҳолатлар юзасидан меҳнат ҳуқуқи нозирлари томонидан судларга даъво аризалар киритилиб, ижобий натижаларга эришилди.

Ўтган давр мобайнида 13 та йирик корхонанинг 185 та иш ўрни ва меҳнат шароитлари текширилиб, шунингдек, «Корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда меҳнатни муҳофаза қилиш жамғармасини ташкил этиш тўғрисида»ги низом ижросини таъминлаш юзасидан 398 та корхонада мониторинг ўтказилди. Кўрсатилган амалий ёрдамлар натижаси ўлароқ вилоятда 7696 нафар ходим ишлайдиган 25 та корхонани ўзига бирлаштирган жамғарма ташкил этилди.

А. НОРБОЕВ

Саҳифани «Ishonch» мухбирлари Анорбой НОРҚУЛОВ ва Жаҳонгир ШАРОФБОЕВ тайёрлади. Назира БОЙМУРОДОВА олган суратлар.

ХОДИМЛАРНИНГ ҲАМКОРИ ВА ТАЯНЧИ

Жиззах вилояти

Энг оммавий, энг нуфузли

навбатдаги ҳаракатлар ҳам шунга яраша бўлишини тақозо этади

(Давоми. Боши 1-бетда)

Амалга оширилган ишларнинг энг муҳим жиҳатларидан яна бири, бу доимий равишда иш ҳақи тўловларини кечиктирганлиги учун корхона раҳбарларининг масъулиятини ошириш, кечиктирилган ҳар бир кун учун товон тўлашларнинг ҳаётга татбиқ этилганлигидир. Ўтган йили худди шу масала бўйича иш берувчилар олдига 140 дан ортиқ, маҳаллий ҳокимият органларига 20 га яқин расмий талабномалар билан чиқилди. Натижада, ишчи-ходимларга 1 млрд. 400 млн. сўм миқдоридаги иш ҳақи ундириб берилди.

Албатта, бу масала чуқур таҳлил талаб бўлиб, унинг ижобий ечими ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан катта аҳамиятга моликдир. Чунки, иш ҳақидан қарздорлик бесабаб юзага келмайди. Мана, масалан, бугунги кунда агросаноат тизимида 441,4 млн, автотранспортда 407,4 млн, коммунал-маиший хизмат вилоят вакиллиги тизимида 14,7 миллион сўм қарздорлик мавжуд. Вилоятдаги «Иссиқлик манбаи» ИЧБ, «Зафаробод пахта тозалаш ҳиссадорлик жамияти корхонаси», «Жиззах КХСИТДК», «Зомин ТЙХТФПДК» пудрат корхоналари ишчи-хизматчилари уч ойга қадар иш ҳақларини ололмаяптилар. Сабаби оддий: автойўл тизими корхоналари аҳоли ва ташкилотлардан ўзларига тегишли қарзни ундириш чорасини тополмаяптилар. Пахтани қайта ишлаш корхоналарида ҳам шундай ҳолни кузатиш мумкин. Сотилган хом ашё учун берилиши лозим бўлган пулдан дарак йўқ. Бу тушунарли. Лекин маҳсулот ишлаб чиқарган ишчида нима айб? Корхона раҳбари маҳсулоти, қилган хизмати, иши учун ўзига тегишли пулни ундира олмаса, унинг уқувсизлигини нега меҳнаткаш киши жабр кўриши керак?

Масалага ҳисобот-сайлов конференцияси минбаридан туриб, ўта жиддийлик билан ёндашилгани бежиз эмас. Албатта, бўшанглик қилган касаба уюшма қўмиталари шаънига ҳам қаттиқ-қуруқ гаплар айтилди.

— Ўйлайманки, янги сайланган бошланғич, вилоят касаба уюшма ташкилотлари ишга мавжуд ўртача кўрсаткичларга қараб эмас, балки ҳар бир корхона, ташкилот, муассасадаги аҳолидан келиб чиққан ҳолда аниқ равишда баҳо берадилар ва зарур чора-тадбирларни кўрадилар, — деди бирлашма кенгаши раиси Н.Пардаев масала моҳиятига алоҳида урғу бериб.

Маърузада, табиийки, янги иш ўринларини барпо этишга кўмаклашиш ҳамда меҳнатни муҳофаза қилиш борасида ўтган йиллар мобайнида амалга оширилган ишлар ҳам атрофлича таҳлил қилинди. Хусусан, иш билан банд бўлмаган аҳолини уйда маҳсулотлар ишлаб чиқаришга, хизматлар кўрсатишга жалб этиш, касаначиликни қонун ҳужжатларида белгиланган ижтимоий ва меҳнат кафолатларини таъминлашдек муҳим жиҳатларга асос солинганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Саъй-ҳаракатлар натижаси ўлароқ, жами касаначилик асосида тузилган меҳнат шартномалари бўйича яратилган иш ўринлари сони қарийб 3 мингтани ташкил этди.

Яхши дам — меҳнатга ҳамдам, деймиз. Энг катта бойлик, бу саломатлик эканлиги ҳақида кўп гапирамиз. Шу маънода конференцияда ўртага ташланган ушбу таклиф бағоят ўринли бўлди.

— Минг афсуски, турли сабабларга кўра кўплаб санаторий-профилакторийлар ёпилиб кетди, — деди маърузачи. — Шуни ҳисобга олган ҳолда, вилоятдаги йирик корхоналарнинг маблағларини марказлаштириб, бўш ётган сиҳатгоҳларнинг бирини қайта капитал таъмирлаб, идораларо санаторий-профилакторий ташкил этилса, айни кўнгилдагидек иш бўларди.

Таъкидландики, ҳисобот даврида вилоятда мавжуд шаҳар ташқарисидаги болалар оромгоҳларида 34 мингдан зиёд ўғил-қиз соғломлаштирилди. Лекин ушбу жабҳада ҳам яхшироқ натижаларга эришиш мумкин. Афсуски, моддий-техника базасининг ночор аҳволда эканлиги панд бераётир. Боз устига, оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш жуда кеч, яъни болаларни қабул қилиб олишга 20-25 кун қолганда бошланади. Ваҳоланки, ушбу масала йил — ўн икки ой диққат марказида бўлиши керак.

Мақтовли сўзлар кишида рағбат уйғотади, лекин жўяли танқид, амалга ошириш имкони бўлган таклифлар кўпроқ наф келтириши ҳам ҳеч кимга сир эмас. Конференция ишида шу йўлдан борилди ва бўлажакки, жуда тўғри қилинди.

Қуйида ҳисобот маърузасида қайд этилган ушбу рақамларни эътиборингизга ҳавола этамиз, хулосасини ўзингиз чиқаринг: Ўтган йиллар мобайнида вилоят бирлашмаси тушган 4016 та ёзма, 8413 та оғзаки мурожаат ва аризаларнинг қарийб 90 фоизи ижобий ҳал этилди. Таҳлиллар, маълумотлар, келаётган хатлар касаба уюшмаларига меҳнаткашлар ишончи тобора ортиб бораётганлигини кўрсатмоқда. Ўз вазифасига виждонан ёндашган одам учун бундан ҳам ортиқроқ бахт бўлиши мумкинми?!..

Дарҳақиқат, одамлар тақдирига бефарқ бўлмаслик ва энг муҳими, масалаларнинг моҳиятини тушунган ҳолда уни адолат мезонлари асосида ҳал этишга интилиш ва бунга эришишга не етсин!

Кўп йиллардан буён «Жиззахпластмасса» ОАЖда қуювчи-ишчи бўлиб ишлайман. 2007 йилнинг апрелида ўнг қўлимни пресслаш аппарати қисиб қолиши натижасида тўртта бармоғим синди.

Арзим инобатга олинди

Тиббий хулосага кўра 2-гуруҳ ногирони бўлиб қолдим.

Маъмурият раҳбарига қилган кўплаб мурожаатим бесамар кетди. Турли баҳоналар билан пайсалга солишди.

Мана шунга ҳам уч йилдан ошди. Яқинда вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашига мурожаат қилдим. Бўлим мудири Абдурауф Сангилов арзимни ўрганиб, жойида ижобий ҳал этди.

Ушбу аралашувдан сўнг 2 млн. 200 минг сўмлик товон пули қўлимга тегди. Касаба уюшмалари менга оғир кунимда ёрдам қилди. Улардан миннатдорман.

Майрам ЭРКАЕВА,
«Жиззахпластмасса» ОАЖ ишчиси

Жиззах «LRS-Пласт» Ўзбекистон-Германия қўшма корхонасида транспорт мутахассиси бўлиб ишлайман. Иш берувчи мени ноқонуний ишдан бўшатди.

Вазифамга тикландим

Қонуний ҳақ-ҳуқуқимни тиклаб беришларини сўраб вилоят КУТБга мурожаат қилдим. Тажрибали ҳуқуқшунос Ш.Тожибоев текширувидан сўнг аввалги вазифамга тикландим. Ололмай келган 551. 699 сўмлик иш ҳақимни ҳам ундириб беришди. Касаба уюшма жонкуярларига раҳмат.

Примкул ХОЛИҚУЛОВ,
Жиззах «LRS-Пласт» Ўзбекистон-Германия қўшма корхонасида транспорт мутахассиси

Самарали ташриф

Назаримда, хорижий касаба уюшмаларининг иш тажрибалари, шунингдек, долзарб ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этишга ёндашиш усуллари билан танишиш республика касаба уюшмалари фаолиятини анча бойитди.

Суратда: К.Ҳақбердиев (ўнгда) Туркия текстил ўрма (тўқима) ва кийим саноати ишчилари синдикати (Teksif) Президенти Назми Иргат билан.

Ўтган йилнинг июлида туркиялик ҳамкасбларимиз таклифига биноан Анқара, Бурса, Истамбул шаҳарларига уюштирилган 9 кунлик хизмат сафарида мен ҳам бор эдим.

«Туркия текстил ўрма (тўқима) ва кийим саноати ишчилари синдикати (Teksif)» фаолияти билан яқиндан танишдик. Мазкур йирик касаба уюшма ташкилотининг жойлардаги 28 та тармоғидан 6 тасида бўлдик. Уларда аъзолик бадали тўлови ойига бир кунлик иш ҳақи миқдорида экан.

Бурсада жойлашган «Yesim» хусусий фабрикасида 4,5 минг ходим ишлар, уларнинг фарзандлари корхона ичкарисидаги боғчада тарбияланар экан. Қарабсизки, ходимлар ишдан сўнг болаларини ўзлари билан олиб кетишади. Барча зарур шароитлар муҳайё этилган.

Сафаримиз давомида хорижий ҳамкасбларимизнинг қимматли тажрибалари билан ўртоқлашиб, фаолиятимиздан уларга сўзлаб бердик. Савол-жавоб кечалари уюштирилди.

Илғор мамлакатлар касаба уюшмалари билан ҳамкорликни янги поғонага кўтариш, уларнинг ижобий тажрибасини тарғиб қилиш ва манзур бўлганларини ўзимизда татбиқ этиш ишларини жонлантириш зарур эканлигига амин бўлдик.

Комилжон ҲАҚБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон Енгил, мебел саноати ва коммунал-маиший хизмат ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг вилоятдаги вакили

Соғломлаштириш

Ана шу мақсадда ҳисобот даврида 1 млрд. 800 млн. сўмлик ижтимоий суғурта маблағи сарфланди. 760 млн. сўмлик маблағ ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини санаторий-курортларда соғломлаштиришга йўналтирилди.

4 минг киши Чимён, Чорток, Чинобод, Зомин сингари сўлим, баҳаво оромгоҳларда бўлиб қайтишди.

Оилам ишли бўлди

Ўтган йилнинг баҳори эди. Туман АСМ ходимлари касаба уюшма кенгаши раиси Янгибой Ўсаров хонасига чақириб: «Сизни, оилангизни яхши биламиз. Янги иш ўринлари яратиш Давлат дастурига мувофиқ Республика касаба уюшмалари Федерацияси ажратган маблағ ҳисобига бир бош соғин сигир берадиган бўлдик. Эртага шуни топширмоқчимиз», — деди.

Эртаси куни ҳовлимизга бир гуруҳ касаба уюшма фаоллари бузоқли сигирни етаклаганича кириб келишди. Оила аъзоларимизнинг хурсандчилигини бир кўрсангиз эди!

Шу куннинг ўзидаёқ туман меҳнат бўлимида меҳнат дафтарчаси очилди. Янги иш ўрни яратилиб, ишли бўлдик.

Сигиримиз бу йил яна бузоқ берди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларга касаба уюшмаларининг бундай кўмагидан мамнунмиз.

Мавлуда ЭШОНҚУЛОВА,
Зомин туманидаги С.Раҳимов номли маҳалла фуқароси

Миннатдорман

Вилоятгаз тизимида ишлаётганимга кўп йиллар бўлди. Корхонамиз касаба уюшма ташкилоти фаолиятидан мамнунман.

Бу йил ҳам икки нафар фарзандимга оромгоҳда дам олишлари учун бепул йўлланма беришди. Ўғлим Музаффаржон ва қизим Ҳуснияхонлар Фориш тоғлари бағрида жойлашган «Зангори олов» болалар оромгоҳида мириқиб ҳордиқ чиқаришяпти.

Қодир ЎРОЛОВ,
«Марказгазтаъминот» унитар корхонаси Жиззах вилоят мувофиқлаштириш бошқармаси ишчиси

Қарс икки қўлдан

Вилоятимизда асаларичилик ривожланиб ойдин йўлга кириб бормоқда. Соҳада шуғулланувчилар сони 320 нафарга етди.

Бахмал, Ғаллаорол, Жиззах, Зомин, Янгиобод туманлари ҳамда Жиззах шаҳрида фаолият юритаётган асаларичилар ҳудудий уюшмаларига бирлашиб янги ютуқларга эришмоқдалар.

Ҳисоб-китобларга кўра, вилоятда йилига қирқ тонна асал истеъмолчиларга етказиб берилмоқда. Кўп тармоқли фирмамиз ишлаб чиқараётган маҳсулотлар харидоргирлиги билан ажралиб туради.

Етти йилдирки, асаларичилик билан шуғулланамиз. Дастлаб қарамоғимизда 60 та асалари оиласи бўлган бўлса, бугунга келиб улар сони 250 тага етди. Маҳсулдорлик ҳар бир уядан 32-35 килограммни ташкил этмоқда.

Фирмамизда саккиз кишининг доимий ишли бўлгани ҳам айни муддао бўлди. «Зомин асали» тамғаси билан бежирим шиша ёки пластмасса идишчаларга қадоқланган асални бугун Тошкент, Фарғона, Самарқанд сингари шаҳарлардаги йирик дўконларда учратиш мумкин.

2006 йилнинг 7-14 сентябр кунлари Покистоннинг Карачи шаҳрида халқаро «Асал ва хурмо» кўргазмаси бўлиб ўтди. Унда мамлакатимиздан беш асалчи, жумладан, мен ҳам қатнашдим. Ўттиздан ортиқ мамлакатдан келган вакиллар Ўзбекистон, жумладан, «Зомин асали»га юқори баҳо беришди. Совриндор ҳам бўлдик.

Асаларичиликни воҳамизда истиқболли соҳа дейишга тўла асослар бор. Мутахассислар фикрича, асалари ёрдамида ғўза гули чангланса, ҳосилдорлик 30 фоизгача кўтарилади. Шундан келиб чиқиб, вилоятимиздаги ҳар бир фермер хўжалигида 20-30 та асалари оиласини парваришлаб ёрдамчи хўжаликлар ташкил этилса, айни муддао бўларди. Касб-ҳунар коллежларида асаларичилик соҳаси бўйича бўлимлар ташкил этиш ҳам зарур.

Тармоқ касаба уюшмалари жойларда ана шу муҳим жиҳатга эътибор қаратиб, иш берувчилар билан амалий ҳамкорликни кенгайтирсалар, асаларичилик янада ривожланиши шубҳасиз.

Фахриддин АҲМЕДОВ,
Жиззах шаҳридаги «Зомин асали» кўп тармоқли хусусий фирмаси раҳбари

Бир саволга ўн икки жавоб

Фикр хилма-хил, мақсад — муштарак

Касаба уюшмалари: у қандай бўлиши керак?
Шу савол билан вилоятдаги 12 та тармоқ касаба уюшма лидерларига мурожаат қилдик.

Бектемир ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон Автомобил, дарё, электр транспорти ва йўл хўжалиги ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг вилоятдаги вакили:

— Касаба уюшмалари ҳам замон талабларига қараб янгиланиб бориши керак. У ўз аъзоларининг ҳуқуқларини, ижтимоий манфаатларини янада мукаммал ҳимоялаши зарур. Ҳуқуқий демократик давлат қуриш ишига ўз ҳиссасини қўшиши шарт, чунки, у демократик ташкилотдир.

Бердиқул ТОЖИБОЕВ,
АСМ ходимлари касаба уюшмаси вилоят кенгаши раиси:

— Меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ҳимоя қилишда касаба уюшма аъзолари билан доимий узвий алоқани ташкил этиш, молиявий интизомга қатъий риоя қилиш борасида бошланғич касаба уюшма ташкилотлари масъулиятини ошириш, уларнинг тўлиқ фаолият юритишлари учун ташкилий-молиявий имконият яратиш лозим.

Насиба ГАЙИРОВА,
Ўзбекистон Алоқа ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Аҳолини иш билан таъминлаш, янги иш ўринлари яратишда касаба уюшма фаоллигини ошириш зарур. Бу муҳим жабҳада таъсирчан жамоатчилик назорати ўрнатиш орқали ҳар бир янги иш ўрининг амалда яратилганини ўрганиб чиқишни йўлга қўйиш даркор.

Алишер КАРИМОВ,
Ўзбекистон Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Касаба уюшмалари асосий масалалар: ишлаб чиқарувчиларнинг ижтимоий масалаларга оид ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, иқтисодий ўсишни сақлаб қолиш, бандлик, иш ҳақининг вақтида берилиши, меҳнатни муҳофаза қилиш, ҳуқуқий ҳимоя муаммолари билан шуғулланиши керак.

Комилжон ҲАҚБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон Енгил, мебел саноати ва коммунал-маиший хизмат ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Ижтимоий шерикчилик принципини янада тўлақонли жорий этиш йўли билан амалдаги қонунлардан етарлича фойдаланиш зарур. Ҳар бир аъзо жамоа шартномаси билан қамраб олингандагина у ҳар томонлама мукаммал ҳимояланиши мумкин.

Илҳом ЎРИНОВ,
Ўзбекистон Ёқилғи-энергетика комплекси, кимё саноати ва геология ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Иш берувчи ва ёлланма ходимнинг меҳнатга оид муносабатлари ҳамда ўзаро манфаатдорликни ижтимоий шерикчилик тамойили асосида мувофиқлаштириш касаба уюшмалари олдида турган муҳим вазифадир. Бунда тармоқ келишуви ҳамда жамоа шартномаларининг мазмунига янгича ёндашув талаб этилади.

Баҳрулла ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Маданият ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Бугунги кунда касаба уюшмалари меҳнат қилаётган ҳар бир инсоннинг манфаатларини ҳимоя қила оладиган, ноҳақлик ва адолатсизликнинг олдини олиш йўлида иш берувчиларга ўз сўзини ўтказа оладиган ташкилот бўлмоғи лозим. Аксарият корхона ва ташкилотларда иш берувчининг вакили жамоатчилик асосида касаба уюшмаси ишини олиб бормоқда. Бунда айрим ҳолларда касаба уюшма раислари иш берувчининг топшириқ ва кўрсатмаларини бажаришга мажбур бўлади. Шу сабабли касаба уюшма раислари ва иш берувчиларнинг тўғридан-тўғри муносабатга киришишига имкон яратиш зарур.

Жаҳонгир ИХТИЁРОВ,
Ўзбекистон Металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Касаба уюшмалари бугунги кунда янада фаолроқ бўлиши, айниқса, меҳнат муҳофазаси юзасидан таъсирчанликни ҳар қачонгидан оширишлари муҳим.

Ғайрат ҲОСИЛБЕКОВ,
Ўзбекистон Савдо, матлубот кооперацияси ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшмаси МКнинг вилоят вакили:

— Бошланғич ташкилотлар моддий-техника базаси ва молиявий ҳолати кучли ва бекам-кўст бўлиши зарур. Токи, иш берувчи ҳамда касаба уюшмасининг мавқеи тенг бўлсин.

Ҳамроқул ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамияти сари бораётган мамлакатимизда касаба уюшмалари нодавлат ташкилот сифатида энг кўп аъзоларни бирлаштирган, ишчилар манфаатининг ҳимоячиси, қонунлар ижросини таъминлашда жамоатчилик назоратини ўрнатувчи ташкилотдир. Бу мавқени янада мустаҳкамлаш ва бунинг учун шунга яраша ҳаракат қилиш зарур.

Ёқуб РУСТАМОВ,
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят кенгашининг раиси:

— Биз шахс манфаати устувор бўлган демократик, ҳуқуқий давлатда яшаяпмиз. Шундай экан, касаба уюшмаси «Инсонга наф келтириш — олий бахт!» шиори остида халққа яқинлашув жараёнини янада изчил давом эттириши, уни меҳнаткашларнинг ҳақиқий кўзгусига айлантириши лозим. Кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш, мамлакатни модернизация қилишда олдинги сафда бориб, эл-юрт хизматига камарбаста бўлиши даркор.

Алишер ЭРМАТОВ,
Ўзбекистон Қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси МКнинг вилоятдаги вакили:

— Тармоқ тизимида касаба уюшма фаолияти билан боғлиқ вужудга келган муаммоларни ҳал этиш зарурати бўлганда вакилликлар вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси Кенгаши, унинг раёсати мажлиси муҳокамасига масалалар киритишни ҳаётий эҳтиёжга айлантириши зарур. Шунингдек, ижтимоий суғурта маблағларидан оқилона фойдаланиш кўплаб муаммолар ечимига йўл бўларди, деб ҳисоблайман.

Саҳифани «Ishonch» мухбирлари Абдуманноп АЗИМОВ ва Зайниддин РИХСИЕВ тайёрлади.

Омон бўлинг, МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН

Ishonch
2010-yil 17-iyul № 85 (2810)

Эътироф

Галаосиё нонининг сири

Ҳар гал Самарқандга борганимда кўҳна ва навқирон шаҳарнинг гўзаллигидан ҳайратланаман. Кишни ақлини лол қолдирадиган нақшинкор обидалар бир тараф-у, қараган одамнинг кўзини қамаштирадиган, кўнгидан ранг олган Галаосиё нонлари бир тараф... Қадимий шаҳарга борган меҳмонларнинг Самарқанд нонисиз уйига қайтмаслигини яхши биламиз. Чунки бу шаҳарда ёпилган нон таъми билан бутун дунёга тарқалган десам, лоф бўлмас. Бу гал Самарқандга хизмат сафари билан йўл оларканман, еганда таъми оғизда қоладиган нонининг ҳаққини адо қилиш ва унинг сирини билишни кўнглимга тугиб қўйдим.

Шу мақсадда, атайин «Сиёб» деҳқон бозорига йўл олдим. Ҳозир бу ерга келган одам ўзини гўзал бир чаманга тушиб қолгандек ҳис қилади. «Сиёб» сиз-у биз билган эски бозор эмас. У бутунлай янгича қиёфа касб этган. Келганингиз дилингизга ярайди. Бозор айланиб юрар эканман, олоддай ёниб турган нонлар олдида турган чиройли сотувчи аёлни кўриб, кўнглимдан ана шу опа менга «Галаосиё нонлари сирини айтиб беради» деган фикр ўтди.

— Кўриб турганингиздек бозорда ширмой нон, шаппати нон, гулли нон ҳамда андижонча, фарғонача усулда ёпилган ёғли патирлар бор, — деб гап бошлади ўзини Мавжуда Раҳматова деб таништирган аёл. — Ана шундай турли хилдаги нонлар ичида Галаосиё нони ўзгача таъми билан ажралиб туради. Битта Самарқанд нони 1 килограмм чиқади. Ҳар куни 120 тага яқин нон сотаман. Самарқандга келган хорижлик меҳмонлар нонимизни кўриб ҳайратда қоладилар...

Мавжуда опага миннатдорчилик билдирдим-да, у берган маълумотлардан кўнглим тўлиб-тўлмай, Галаосиё маҳалласига йўл олдим. Ахир бунинг бошқа бир сири бўлиши керак. Бу ерда «нон оласизми?» дея харидорни қўлдан қўймасликка ҳаракат қилаётган аёллар орасида бир истарали аёл мени ўзига тортди. Адашмаган эканман. Маърифат опа Жумаева Самарқандда ўтган «Самарқанд нонлари» танловида 12 хил нони билан иштирок этиб, 1-ўринни олган экан. Ундан машҳур нонни тайёрлаш жараёни қандай кечишини ҳикоя қилиб беришини сўрадим.

— Мен нон ёпишни қайнонамдан ўрганганман, — дея ҳикоясини бошлади опа. — Галаосиё маҳалласининг 80 фоиз аҳолиси нон ёпади. Самарқанд нонини тайёрлаш учун тунги соат 12 дан тадорик бошланади. Кечаси 40 кило унни элаб, хамир қориймиз. Хамирни қаттиқ қилиб қориш керак. 1 қоп ундан 56-58 та нон чиқади. Хамир ачигач, унга икки соат ишлов берилади ва зувала олинади. Шундан сўнг яна 1,5 соат дам олдирилади. Нон ясалгандан кейин ҳам икки соат туради. Шундан сўнггина нон ёпилади. Девор тандирга 38 та нон кетади. Бир кунда тўрт тандир нон ёпамиз. Тўрт кишининг хизмати сингади. Юртдошларимиз севиб истеъмол қиладиган нонни тайёрлаш оғир бўлса ҳам ҳалол меҳнат. Шу сабаб касбимдан фахрланаман.

Маърифат опанинг сўзлаб берганларидан жуда таъсирландим. Нон ейишни биларканмиз-у, лекин уни тайёрлаш учун қанча оғир меҳнат кераклигини билмаган эканмиз. Қўлларингиз дард кўрмасин, опажон, дедим-у, хайрлашиб йўлга тушдим. Эҳ, барибир, сирини билолмадим-а! Нима бўлганда ҳам бу сирнинг тагига етмасдан қўймайман! Шундай дея «Зарафшон» газетасига келдим. Қилаётган ишларимдан кўнглим тўлмаётганини кўрган Ғолиб Ҳасанов: «Мана бу китобни бир варақлаб кўринг-чи, балки излаётган сирингизни топиб оларсиз», — деди. Хурсанд бўлганча китобни қўлимга олдим. Болта Ортиқзоданинг «Галаосиё» номли қиссаси экан. Китоб эмас, нақ хазина дейсиз. Тилла топиб олган одамдай қувониб, мутолаага тутиндим.

...Қадимул айёмдан Самарқанд шаҳрининг атрофидаги қишлоқларда яшовчилар ишлаб чиқариладиган маҳсулотлари билан фахрланадилар. Боғи баланд анжирини мақтаса, Сочак оқ кишмиш майизи билан ном чиқарган эди. Унинг шуҳрати Россия ва Европа мамлакатларига ҳам таралган, Нурота кўк мармарлари-ю қоракўли билан машҳур эди.

Самарқандда нонларнинг тури кўп. Осиё нонига Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг назари тушган. «Бобурнома» асарида унга юқори баҳо бериб, бунақа нон бошқа жойда йўқлигини қайта-қайта такрорлайди...

...Самарқандлик савдогарлардан бири Бухорога эллик туя гуруч олиб борди. Юкларини карвонсаройга тушириб, совғаларини подшога элтди. Шоҳга тўртта Галаосиё нони маъқул бўлди. У нонни пешонасига тегизиб ўпди-ю, юқорига, очиқ жойга қўйди. Шоҳ уларга қайта-қайта қарар, ҳуснига боқиб тўймасди. Савдогар чиқиб кетгач, подшо вазирини чақирди. Иккови бир дона нонни тановвул қилишди. Унинг мазаси кундалик нондан фарқ қиларди. Ранги ҳам қип-қизил, ҳар жойида холи бор эди.

Подшо нонвойлар бундан буён ана шундай нон ёпишларини вазирга буюрди. Вазир дарҳол нонвойлар бошлиғини чақирди. Унга бир дона Галаосиё нонини кўрсатиб, ҳам бир парчасини едирди. Сўнгра агар айнан шундай мазали нон ёпа олса, уни қимматбаҳо совға кутаётганлигини айтди.

Бухорода ҳам Галаосиё қишлоғи, шаҳарда эса Аллофон маҳалласи бор эди. Нонвойлар бошлиғи бир аллофни чақириб, унга вазирнинг буйруғини айтди. Аллоф Галаосиёдан аъло навли ун олиб келгач, нонвойлар бор ҳунарини ишга солиб, катта-катта нон ёпиб, тонг отгач подшоҳ ҳузурига келтиришди. Вазирлар жам бўлиб, ноннинг мазасини татиб кўришди. Аммо шоҳга маъқул бўлмади. Таъми ҳам, ранги ҳам Самарқанд нонидай эмасди.

Ўша вақтларда Самарқанд Бухорога қарам бўлгани боис вазир Самарқанд ҳокимига яхши бир нонвой билан икки қоп унни Бухорога жўнатишни буюрди. Нонвойга шоҳ даргоҳидан жой ҳозирлашди. У энди шоҳ учун Галаосиё нонини пиширади. Подшо ҳукми вожиб дейдилар. Бир ҳафтадан кейин галаосиёлик нонвой амир даргоҳига келиб, Самарқанддан ўзи билан олиб келган тандирни ўрнатди. Галаосиё унидан нон пиширди. Лекин бу нон ҳам мамлакат шоҳига ёқмади.

Нонвой яна бор ҳунарини ишга солиб нон ёпди. Лекин бу гал ҳам подшонинг кўнглидагидек нон чиқмади. Бечора нима қилишга ҳайрон, саройни ташлаб қочай деса, подшонинг қаҳридан қўрқади.

Бир куни подшоҳ нонвойни ҳузурига чақириб, ишининг бароридан келмаётганининг сабабини сўради. Нонвой шоҳга қараб: — Олампаноҳ, — деди таъзим қилиб, — бир қошиқ қонимдан кечсангиз, ростини айтаман.

— Майли, кечдим.

— Қадим ривоятларга кўра, — деди нонвой, — бизнинг қишлоғимизни Шивар деб атаганлар. Бир гал уста Муқим деган кишининг тушига нуроний бир мўйсафид кириб, унга тегирмон қуришни буюрибди. Шу билан бирга қишлоқ аҳли касб-ҳунарли бўлиб, омад тилаб, уларни дуо қилибди. Бу ерда шунча ҳаракат қилдик, Галаосиё нонини шундан пиширишган.

Шоҳ нонвойга рухсат бергач, у ватанига қайтиб аввалгидан ҳам яхшироқ нонлар ёпибди. Шу-шу уни ҳамма «шоҳнинг нонвойи» деб атайдилар...

Кўнглим жойига тушгандек бўлди. Демак, гап бу ёқда экан-да! Нима бўлганда ҳам Галаосиё нонининг сиридан озгина бўлса-да, хабардор бўлдим. Сиз ҳам Самарқандга борсангиз суриштириб кўринг, балки бошқа сирлари ҳам бордир. Нима бўлганда ҳам, нонвойларнинг қўли дард кўрмасин. Айтмоқчи, Самарқандга борганда Галаосиё нонидан олишни унутманг!

Назира БОЙМУРОДОВА.
Муаллиф олган сурат

Иқтисод ва ҳаёт

Меҳнатга ҳақ тўлаш

Унчалик катта бўлмаган корхоналарда меҳнатга ҳақ тўлашни ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари мавжуд. Кичик бизнесда меҳнатга ҳақ тўлаш меҳнат шартномаси ва раҳбарнинг қарори билан байрамлар ҳамда яхши фаолият натижалари бўйича мукофотлар билан чегараланади. Кичик корхонанинг асосий мақсади рақобат бозорида яшаб қолишдан иборат.

Кўпинча кичик корхонада битта ходимнинг бир нечта вазифани бажариши унинг иш ҳақи миқдорини аниқлашда қийинчилик туғдиради. Шу билан бирга, ходим ўз ишини сидқидилдан ва сифатли бажарса, рағбатлантириш лозим.

Ходимларнинг бир корхонада узоқ муддат ишлашини рағбатлантириш усулларидан бири — йиллик иш стажини ҳисобга олиб ҳақ тўлаш. Бу ерда ҳисоб-китобнинг турли усуллари танланиши мумкин: ҳар йиллик иш стажи учун ёки ҳар икки йиллик стаж учун иш ҳақини ошириш. Ходимнинг иш стажи қанча кўп бўлса, корхонага қўшган ҳиссаси шунчалик катта бўлишига эътибор қаратиш керак.

Ходимларнинг иш ҳақи миқдоридан норози бўлишига иш ҳақининг ҳақиқатан камлиги ёки ходимнинг ўз имкониятини нотўғри баҳолаши сабаб бўлади. Улар ўзларига ортиқча баҳо бериб юбормаслиги учун лавозим талаблари ва меҳнат фаолияти натижалари бўйича талабларни ишлаб чиқиш зарур. Ходимларнинг касб маҳоратини баҳолаш мақсадида аттестацияни ташкил этиш, разряд ва касбий даражалар беришни ташкил этиш орқали уларнинг иш ҳақи ва мукофотлари миқдорини белгилаш мумкин.

Бирданига ечилиши керак бўлган иккита ўзаро боғлиқ муаммо баъзи ходимларнинг паст касбий даражаси ва бошқа ходимларни «алмаштириб бўлмаслиги»дир. Паст даражали касб маҳоратига эга ходимнинг малакасини ошириш, ўз устида ишлашига шароит яратиш керак. Ходим малакасининг ошишига қараб иш ҳақи ҳам ошириб борилади. Ходимларнинг «алмаштириб бўлмаслиги» билан эса корхонада ички ўқитиш ва малака оширишни жорий этиш, устоз-шогирд тамойилини йўлга қўйиш орқали курашиш мумкин. Бу моддий рағбатлантириш маошга қўшимчалар ва мукофотлар тарзида акс этади.

Кўриб турибмизки, кўпгина муаммоларнинг ечими ўзаро боғлиқ. Масалан, иш ҳақини ўзаро келишув асосида эмас, балки касбий маҳорат даражасидан келиб чиқиб белгилаш ходимларнинг ўзини ортиқча баҳолашининг олдини олади, касбий даражалар ўсишини рағбатлантиради.

Меҳнатга ҳақ тўлаш тизимининг тўғри йўлга қўйилиши кўплаб жиддий муаммоларни ҳал этишга ёрдам беради.

Ходимлар меҳнатига қандай қилиб натижалар бўйича ҳақ тўлаш мумкин? Балки «натижалар бўйича бошқарув» жумласини эшитгандирсиз (MBO — Management by Objectives). Бу баҳолаш мезонларини ўз ичига олган ҳамда корхона ва ходимларнинг аниқ ифодаланган мақсадларини қамраб олган бошқарув услубидир.

Дастлаб корхонанинг мақсадлари қўйилади ва иш режалаштирилади. Бу жараён тепадан пастга қараб амалга оширилади: қуйи бўғиндаги ходимларнинг мақсадлари юқоридагиларнинг мақсадларига асосланган.

Иш ҳақининг иккинчи қисми қўшимча ҳақ бўлиб, унга сотув режасини бажарганлик ёки ошириб бажарганлик учун мукофотлар киради.

Суммалари аниқ белгиланган мукофотлардан ташқари сотув ҳажмидан фоизлар кўринишидаги доимий мукофотлар ҳам қўлланиши мумкин.

Абдукарим НАЗАРОВ,
Ўткир ҚОСИМОВ,
Тошкент банк коллежи катта ўқитувчилари

Ёз — 2010

Болалар қувончи оламни тутсин!

Ҳар йили бўлгани каби пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур туманида бир йўла тўртта — 102-, 115-, 320- ва 324- мактаблар қошида оромгоҳлар ташкил этилди.

2010 йил — Баркамол авлод йили муносабати билан «Соғ танда — соғлом ақл» шиори остида болалар ўртасида спортнинг футбол, шашка, армрестлинг ва стол тенниси турлари бўйича мусобақалар бўлиб ўтди. Соғлом авлодни тарбиялаш, ёшларнинг маънавий-ахлоқий тарбиясини янада кучайтириш ва таътил кунларини мароқли ўтказишга йўналтирилган тадбирда 10 ёшдан 13 ёшгача бўлган 50 нафарга яқин болалар баҳс олиб боришди.

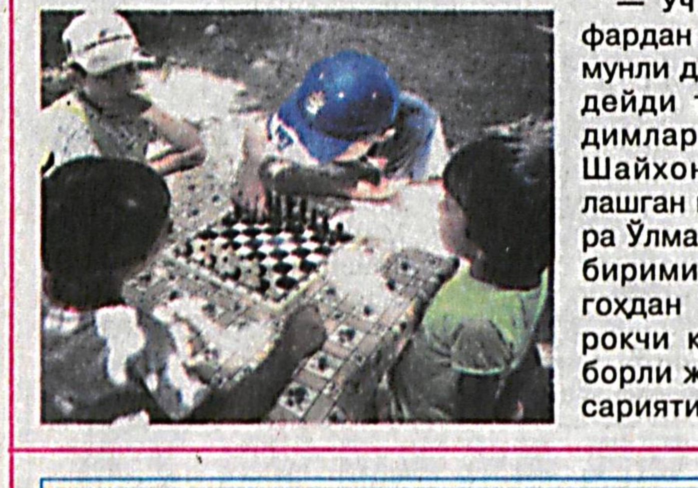

— Уч мавсумда 150 нафардан жами 450 бола мазмунли дам олдирилмоқда, — дейди таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Шайхонтоҳур туман бирлашган қўмита раиси Дилнора Ўлмасова. — Бугунги тадбиримизда ҳар бир оромгоҳдан 11 нафардан иштирокчи қатнашаяпти. Эътиборли жиҳати, уларнинг аксарияти ижтимоий ҳимояга муҳтож оила фарзандларидир.

— Мактабимизда «Моҳир қўллар», теннис, футбол, шахмат, шашка тўгараклари болажонлар билан гавжум — дея суҳбатимизга қўшилди «Ғунча» болалар оромгоҳи раҳбари Дилфуза Мақсудова. — Бу ерда саккизта гуруҳ очилган бўлиб, уларга «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати сардорлари бириктирилган. Ҳар бир тарбиячи кунлик режасига қараб, болаларни ўзлари қизиққан тўгаракларга жалб этмоқда. Бундан ташқари, уч нафар тиббиёт ходими болажонларни доимий назорат қилиб турибди. Ота-оналар томонидан совға тариқасида берилган бадиий китоблар кутубхонамиз захирасини бойитиш билан бирга, китобсевар ёшлар сони ортишига хизмат қилаяпти.

Нарзулла МАХАМОВ,
«Ishonch» мухбири

«POYTAXT AUKSION» ДУК 2010 йил 19 август куни аукцион савдоларини ўтказади

Аукцион савдоларига Тошкент шаҳар, С.Раҳимов тумани, Уста Ширин кўчаси, 136-уйда жойлашган Тошкент шаҳар ҳокимлиги «Moddiy-Texnik Ta'minot Boshqarmasi» Давлат корхонаси тасарруфидаги 1993 й.и/ч, д/р 10BA927, бошланғич нархи 2 218 822,99 сўм ва 1995 й.и/ч, д/р 10AV884, бошланғич нархи 2 503 340,66 сўм бўлган иккита «ГАЗ-31029»; 1997 й.и/ч, д/р 10AV883, бошланғич нархи 4 952 337,59 сўм бўлган «Дамас»; Бектемир тумани, Олтинтопган кўчаси, 40-уйда жойлашган, «Coca Cola Ichimligi Uzbekistan Ltd» масъулияти чекланган жамиятининг 2009 й. и/ч, д/р 01/765AAA, бошланғич нархи 46 668 974 сўм бўлган «Хундай Элантра»; Мирзо Улуғбек тумани, Зиёлилар кўчаси, 26-уйда жойлашган Тошкент шаҳар Адлия Бошқармаси тасарруфидаги 2003 й.и/ч, д/р 01 994QAA ва 01 995QAA, бошланғич нархи 7 425 000 сўмдан бўлган иккита «ГАЗ-3102-311»; 2003 й.и/ч, д/р 10AZ774, бошланғич нархи 6 360 000 сўм бўлган «ГАЗ-3110-101»; 1998 й.и/ч, д/р 10AL031, бошланғич нархи 4 836 700 сўм бўлган «Дамас»; Юнусобод тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 95-уйда жойлашган Суд департаментининг Тошкент шаҳар ҳудудий Бошқармаси тасарруфидаги 1995 й. и/ч, д/р 10AJ802, бошланғич нархи 7 391 300 сўм бўлган «Хундай Соната»; 1994 й. и/ч, д/р 10AQ727, бошланғич нархи 3 500 000 сўм ва 1996 й. и/ч, д/р 10AY642, бошланғич нархи 1 875 000 сўм бўлган иккита «Эсперо»; 2003 й.и/ч, д/р 10AP784, бошланғич нархи 2 968 500 сўм бўлган «ГАЗ-3102-311»; 1997 й.и/ч, д/р 10AZ220, бошланғич нархи 2 573 500 сўм бўлган, 1999 й.и/ч, д/р 10AN794, бошланғич нархи 2 790 900 сўм бўлган, иккита «Тико»; 1998 й.и/ч, д/р 10AQ282, бошланғич нархи 3 017 700 сўм бўлган, 1996 й.и/ч, д/р 10AV052, бошланғич нархи 2 995 100 сўм бўлган, 1998 й.и/ч, д/р 10AD702 бошланғич нархи 2 611 800 сўм бўлган учта «Дамас»; 1995 й.и/ч, д/р 10AE708, бошланғич нархи 2 161 800 сўм ва 1995 й.и/ч, д/р 10AX772, бошланғич нархи 2 671 000 сўм бўлган иккита «ГАЗ-31029»; 1994 й.и/ч, д/р 0078THC, бошланғич нархи 2 845 000 сўм бўлган «Опел вектра»; 1991 й.и/ч, д/р 08-98THC, бошланғич нархи 931 000 сўм бўлган «ГАЗ-2410»; 1993 й.и/ч, д/р 10AZ121, бошланғич нархи 3 006 000 сўм бўлган «Тойота-корона»; 1993 й.и/ч, д/р 10AA776, бошланғич нархи 3 008 000 сўм бўлган «Вольво-850»; 1999 й.и/ч, д/р 10AN666, бошланғич нархи 3 468 600 сўм бўлган «ГАЗ-3110» русумли автотранспорт воситалари қўйилади.

Аукцион савдолари соат 11:00да бошланади. Буюртма қабул қилиш савдо кунидан бир кун аввал соат 18-00да тўхтатилади.

Савдоларда қатнашиш учун автотранспорт воситаларининг бошланғич нархидан камида 20 фоизи миқдорида закалат пули «POYTAXT AUKSION»ДУКни АТИБ «Ипотека-банк»нинг Шайхонтохур филиалидаги ФА 00425, СТИР 204399967, 20210000004243151002 ҳисоб рақамига тўланади.

Автотранспорт воситаси савдолари ғолибига савдо кунидан бошлаб йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш, тўланган закалат миқдори сотиб олиш тўлови миқдорининг 15 фоизидан камини ташкил этган тақдирда етишмаётган суммани шартнома тузилгунга қадар тўлаб бериш шартлари юклатилади.

Мазкур объектлар юқорида белгиланган савдо кунида сотилмаган тақдирда навбатдаги ҳафталарнинг пайшанба кунлари ўтказиладиган савдоларга қўйилади.

Аукцион ўтказиладиган қуйидаги манзилдан қўшимча маълумотлар олиш мумкин: 100060, Тошкент шаҳри, Мирobod тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 16«А»-уй.

Алоқа телефони 233-23-49, телефакс 233-23-40, электрон почта P-A DUK@mail.ru

Шунингдек, ўтказилган аукцион савдолари натижаларига кўра, «Ўзбекенгилсаноат» ДАК «Ишлар бошқармаси» Унитар корхонасининг д/р 10AK210 бўлган «ГАЗ-31029» а/т воситаси 2 050 000 сўмга, ОАТБ «Агробанк» Пскент филиалининг д/р 11AA743 бўлган, «Тико» а/т воситаси 2 600 000 сўмга сотилганлигини маълум қилади.

Insonga naf keltirish – oliy baxt

O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi / Federation of Trade Unions of Uzbekistan

Muassis:
O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay`ati:
Alla DOLJENKOVA,
Anvar YUNUSOV,
Dovud MADIYEV
(Bosh muharrir o`rinbosari),
Jahongir SHAROFBOYEV
(Mas`ul kotib),
Ma`mura ADILOVA,
Mirzohid SODIQOV,
Normamat AllAYOROV,
Nosirxon AKBAROV,
Oysuluv NAFASOVA,
Pirimqul QODIROV,
Sog`indiq NIYETULLAYEV,
Shamsi ESONBOYEV

Bo`limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-03-90
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma`naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e`lonlar 256-87-73

Manzilimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko`chasi, 24-uy
E-mail: mail@ishonch.uz

Nashr ko`rsatkichi:
133

Navbatchi muharrir: A.Qodirova
Navbatchi: N. Махамов
Musahhih: S. Shodiyeva

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi. Sahifalovchi: H.Abdujalilov

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi. Korxona manzili: «Buyuk Turon» ko`chasi, 41-uy.

O`zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro`yxatga olingan. Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma`lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko`rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

(h) - Tijorat materiallari

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 21.50

Буюртма Г — 651

12995 nusxada bosildi

ISSN 2010-5002

1 3 4 5